

Α ΕΝΑΡΧΗ ΗΝ Ο ΛΟΓΟΣ
 Γ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΗΝ ΠΡΟΣ
 ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΚΑΙ ΘΕΟΣ ΗΝ Ο
 ΛΟΓΟΣ ΣΥΝΑΡΧΗ ΠΡΟΣ
 ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΠΑΤΕΡ ΑΥΤΟΥ
 ΕΓΕΝΕΤΟ ΟΥΔΕΝΟΥ ΕΓΕ-
 ΤΟΝ ΕΝ ΑΝΤΩΝ ΕΣΤΙΝ
 ΚΑΙ ΖΩΗ ΗΝ ΤΩ ΦΩΤΙ
 ΚΑΙ ΤΟ ΦΩΣ ΕΝ ΤΗΣ
 ΚΟΤΙΑ ΦΑΝΕΙ ΚΑΙ Η
 ΚΟΤΙΑ ΑΥΤΟΥ ΚΑΤΕΛ-
 ΑΒΕΝ
 Β ΕΓΕΝΕΤΟ ΑΝΘΡΩ
 Γ ΠΟΣΑ ΠΕΣΤΑΛΜΕ
 ΝΟΣΤΑΡΑ ΘΥΙΗ ΝΟ

Zagadnienia wstępne

Ale o co chodzi?

- ❖ Czy ta wiedza jest do zbawienia koniecznie potrzebna? NIE, ale można ją wykorzystać by ułatwić sobie życie 😊
- ❖ „Lecz wiedza wbija w pychę, miłość zaś buduje.” 1 Kor 8,1
- ❖ „Nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa. ”

św. Hieronim, *Comm. in Is.* prol.

- ❖ „Komu zatem wydaje się, że zrozumiał Pismo Święte, całe albo jego część, lecz nie wprowadza w życie owej podwójnej miłości Boga i bliźniego, ten jeszcze niczego nie pojął.”

św. Augustyn, *De doctrina christiana* ks. I, XXXVI 40

Ale o co chodzi?

„Słowo Boże nie jest czymś mniejszym niż Jego Ciało. I dlatego też taką samą troską, jaką otaczamy Słowo Boże, aby gdy cokolwiek innego myślimy albo mówimy, ono nie wypadło z serc naszych, otaczamy również Ciało, gdy nam zostaje podane, aby nawet cząstka jego nie upadła na ziemię z rąk naszych. Bo nie mniej winnym jest ten, który Słowa Bożego słucha niedbale, jak ten, który przez swe niedbalstwo pozwala, aby Ciało Chrystusa upadło na ziemię.”

św. Cezary z Arles, *Sermo 78*, 2

Przy okazji, warto np. nie kłaść nic na Piśmie Świętym (a Pisma na podłodze) czy po przeczytaniu i modlitwie je ucałować

Kilka uwag „technicznych”

- ❖ podejście jak do zwykłej literatury?
- ❖ od ogółu do szczegółu
- ❖ trudny początek, słodki owoc
- ❖ literatura - co czytać?
- ❖ wstęp ogólny do Pisma Świętego - co to jest?
- ❖ traktaty: charyzmat natchnienia biblijnego, kanon ksiąg świętych, tekst Pisma Świętego, hermeneutyka biblijna

- ❖ gr. *he biblos* - zapożyczone z egipskiego: papirus (miasto Byblos) lub „święta i czcigodna księga”
- ❖ gr. *to biblion* (l. poj.) -> gr. *ta biblia* (l. mn) -> łac. *biblia*

- ❖ podział na rozdziały wprowadzono w 1206 r.
- ❖ podział NT na wiersze wprowadzono w 1550 r.

Natchnienie Pisma Świętego

„Natchnienie jawi się jako szczególna relacja z Bogiem (lub z Jezusem), wewnątrz której daje On autorowi ludzkiemu mówić - poprzez swojego Ducha - to, co On sam chce zakomunikować ludziom.”

Papieska Komisja Biblijna, *Natchnienie i prawda Pisma Świętego* 52

- ❖ Natchnienie obejmuje cały proces, od wydarzenia które stoi u początku, aż po ostateczną wersję tekstu

Natchnienie Pisma Świętego

„Prawdy przez Boga objawione, które są zawarte i wyrażone w Piśmie świętym, spisane zostały pod natchnieniem Ducha Świętego. Albowiem święta Matka - Kościół uważa na podstawie wiary apostolskiej księgi tak Starego, jak Nowego Testamentu w całości, ze wszystkimi ich częściami za święte i kanoniczne dlatego, że spisane pod natchnieniem Ducha Świętego (por. J 20,31, 2 Tm 3,16, 2 P 1,19-21, 3,15-16) Boga mają za autora i jako takie zostały Kościołowi przekazane. Do sporządzenia Ksiąg świętych wybrał Bóg ludzi, którymi jako używającymi własnych zdolności i sił posłużył się, aby przy Jego działaniu w nich i przez nich, jako prawdziwi autorzy przekazali na piśmie to **wszystko i tylko to, co On chciał.**”

Dei Verbum 11

Natchnienie Pisma Świętego

❖ 2 Tm 3,16-17

¹⁶ Wszelkie Pismo od Boga natchnione [jest] i pożyteczne do nauczania, do przekonywania, do poprawiania, do kształcenia w sprawiedliwości - ¹⁷ aby człowiek Boży był doskonały, przysposobiony do każdego dobrego czynu.

❖ 2 P 1,20-21

²⁰ To przede wszystkim miejcie na uwadze, że żadne proroctwo Pisma nie jest dla prywatnego wyjaśnienia. ²¹ Nie z woli bowiem ludzkiej zostało kiedyś przyniesione proroctwo, ale kierowani Duchem Świętym mówili od Boga święci ludzie.

Skutki natchnienia Pisma Świętego

- ❖ jedność i ciągłość Pisma Świętego
- ❖ prawda zbawcza Pisma Świętego
 - a) nauki przyrodnicze
 - b) historia
- ❖ bezbłądność Pisma Świętego

Kanon Pisma Świętego

- ❖ Ale skąd wiemy, które księgi są natchnione?
- ❖ Pojęcie kanonu
- ❖ Kryterium kanoniczności ksiąg stanowi stwierdzenie tradycji bosko-apostolskiej, czyli faktu uznania danych ksiąg za natchnione przez samego Chrystusa lub przez apostołów.

„Stwierdzenie, że Pismo w swej całości jest natchnione, równa się uznaniu, że stanowi ono kanon, czy spójną całość pism normatywnych dla wiary i przyjętych w Kościele.”

Papieska Komisja Biblijna, *Natchnienie i prawda Pisma Świętego* 57

- ❖ Każda księga w kanonie jest natchniona
- ❖ Czy liczba ksiąg kanonicznych może się zmienić?
- ❖ Czy może istnieć księga natchniona, nie będąca w kanonie?

Proces powstawania Pisma Świętego

- ❖ bardzo rozciągnięty w czasie
- ❖ przekaz ustny, spisywanie tradycji, komponowanie i redagowanie, forma ostateczna
- ❖ tekst oryginalny i wydania krytyczne

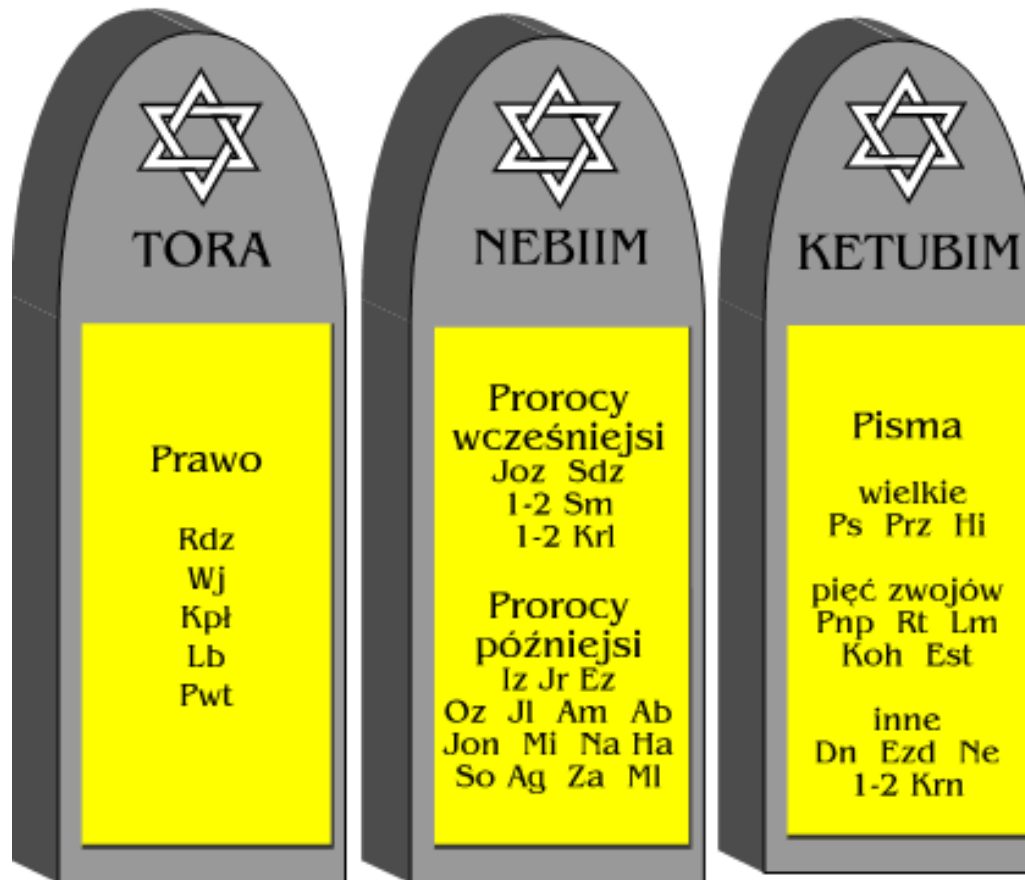
PROCES KSZTAŁTOWANIA SIĘ EWANGELII

1. Życie i publiczna działalność Jezusa z Nazaretu
2. Przekaz ustny i kształtowanie się pierwszych tzw. małych form literackich
3. Ostateczna redakcja dzieł ewangelistów

Katolicki kanon Starego Testament

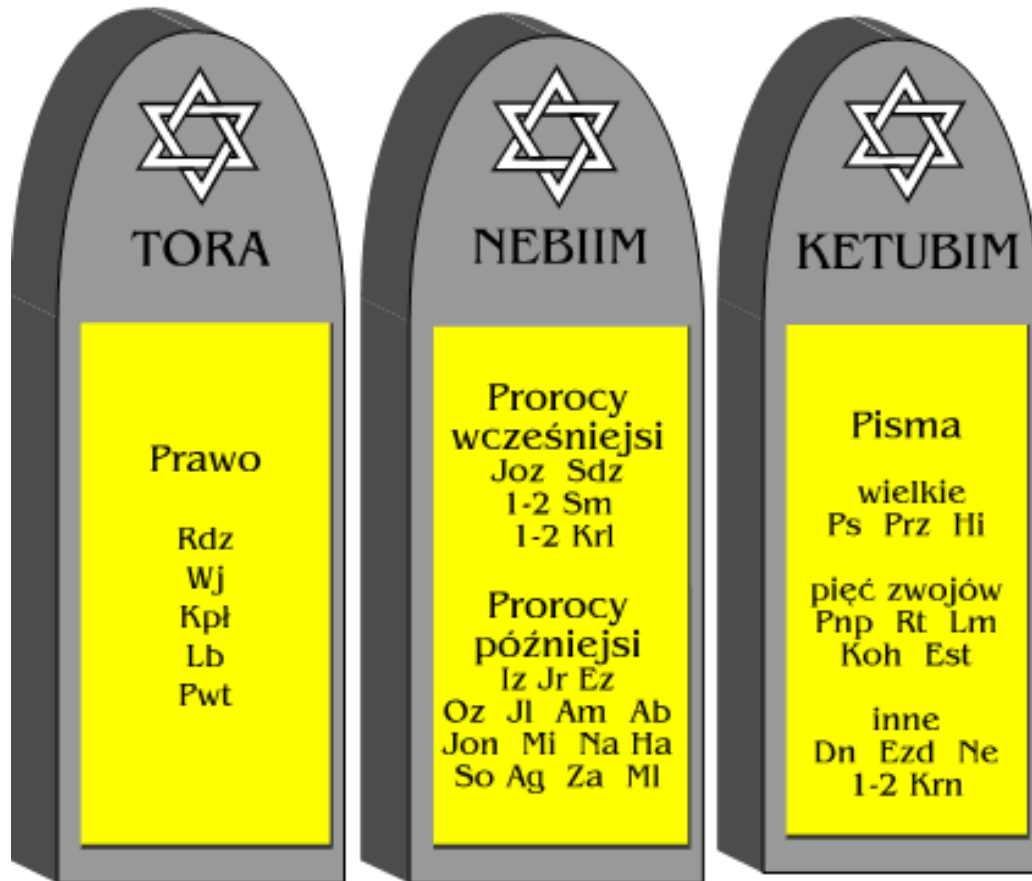

Kanon Biblii Hebrajskiej

Czy czegoś nam w nim **brakuje**?

Kanon Biblii Hebrajskiej

Brakuje:

Tb, Jdt, Ba + List Jeremiasza,
1-2 Mch, Syr, Mdr
(+ fragmenty z Est i Dn) czyli
ksiąg deuterokanonicznych

Ważne pojęcia:

- ❖ księga protokanoniczna
- ❖ księga deuterokanoniczna
- ❖ apokryf

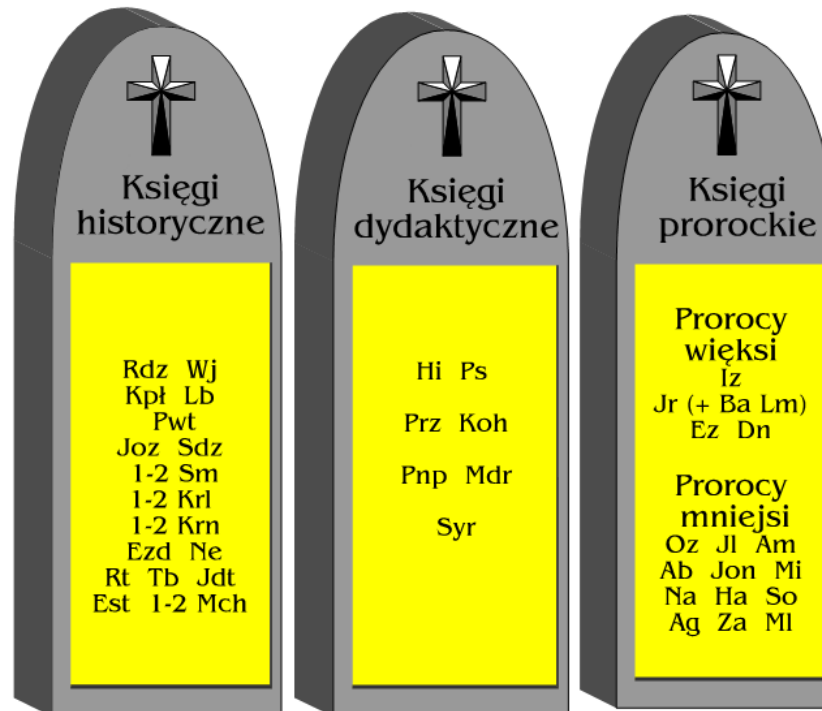
Ważne pojęcia

- ❖ księgi protokanoniczne - pisma, które od początku były uznawane przez wszystkie gminy chrześcijańskie za natchnione
- ❖ księgi deuterokanoniczne - pisma, co do których wśród pewnych gmin chrześcijańskich przez jakiś czas były wątpliwości, czy są natchnione
- ❖ apokryfy - pisma religijne powstałe w judaizmie i wczesnym chrześcijaństwie, które nie weszły do kanonu ksiąg natchnionych

Zamieszanie z kanonem ST

- ❖ diaspora i problem rozumienia Pisma
- ❖ III w. przed Chr. - Aleksandria i List Arysteasza
- ❖ Septuaginta (LXX) jako tłumaczenie i interpretacja oraz księgi powstałe i zachowane w języku greckim
- ❖ Kościół do ST włącza księgi za LXX
- ❖ protestanci i prawosławni idą za kanonem Biblii Hebrajskiej
- ❖ niektóre kościoły wschodnie (np. etiopski, ormiański) dodają pewne księgi apokryficzne

To ile w końcu mamy ksiąg ST?

Idąc za:

- ❖ Biblię Hebrajską mamy 39 ksiąg (bez Tb, Jdt, Ba + List Jeremiasza, 1-2 Mch, Syr, Mdr)
- ❖ Wulgatę mamy 46 ksiąg (Jr, Lm, Ba z Listem Jeremiasza jako rozdziałem 6)
- ❖ Septuagintę mamy 47 ksiąg (Jr, Ba, Lm, List Jeremiasza)

Kanon Nowego Testamentu

1. Księgi historyczne (5 ksiąg):

- a) Ewangelia wg św. Mateusza (Mt)
- b) Ewangelia wg św. Marka (Mk)
- c) Ewangelia wg św. Łukasza (Łk)
- d) Ewangelia wg św. Jana (J)
- e) Dzieje Apostolskie (Dz)

2. Księgi dydaktyczne (21 ksiąg):

- a) Listy św. Pawła: Rz, 1-2 Kor, Ga, Ef, Flp, Kol, 1-2 Tes, 1-2 Tm, Tt, Flm
- b) List do Hebrajczyków (Hbr)
- c) Listy katolickie - tzn. powszechne: Jk, 1-2 P, 1-3 J, Jud

3. Księga prorocka:

- a) Apokalipsa św. Jana (Ap)

Kanon Nowego Testamentu

1. Ewangelie (4 księgi):

- a) wg św. Mateusza (Mt)
- b) wg św. Marka (Mk)
- c) wg św. Łukasza (Łk)
- d) wg św. Jana (J)

2. Dzieje Apostolskie (Dz)

3. Listy (21 pism):

- a) Listy Pawłowe: Rz, 1-2 Kor, Ga, Ef, Flp, Kol, 1-2 Tes, 1-2 Tm, Tt, Flm
- b) List do Hebrajczyków (Hbr)
- c) Listy katolickie - tzn. powszechne: Jk, 1-2 P, 1-3 J, Jud

4. Apokalipsa św. Jana (Ap)

Zamieszanie z kanonem NT

- ❖ księgi deuterokanoniczne: Hbr, Jk, 2 P, 2-3 J, Jud, Ap
- ❖ okres wahań w niektórych kościołach lokalnych
- ❖ synody w Hipponie, Kartaginie (III/IV wiek)
- ❖ Sobór Florencki (1441) i Trydencki (1546)
- ❖ stanowisko Marcina Lutera: odrzuca Hbr, Jk, Jud, Ap

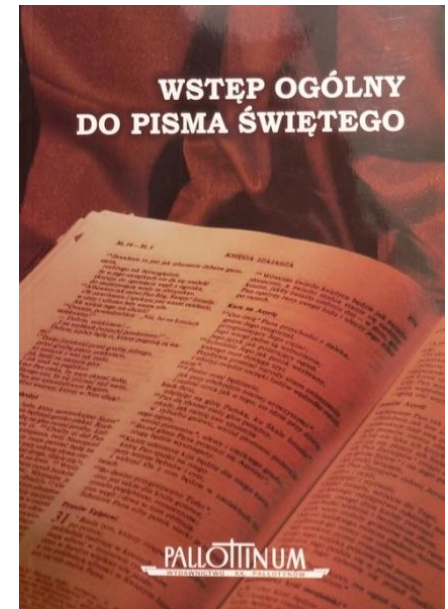
Chrześcijanie powszechnie przyjmują 27 ksiąg NT

Warto zajrzeć

Szlaga J.(red.), *Wstęp ogólny do Pisma Świętego*, Poznań 2008.

oraz

Pietkiewicz R., *Gdy otwierasz Biblię. Podręcznik*, Wrocław 2000.

Następne spotkanie

19 października, godz. 20:00